

Tasca 2.- EL DESCOBRIMENT D'AMÈRICA

El 12 d'octubre de 1492, Cristòfol Colom, amb dues caravel·les, la *Pinta*, la *Niña* i una nau, la *Santa Maria*, després de més de dos mesos de navegació a través de l'oceà Atlàntic, va arribar a les costes d'Amèrica.

No hi ha unanimitat sobre si Colom va ser el primer europeu en arribar a Amèrica o si abans hi havien arribat els vikings a través de Grenlàndia. El que sí és cert, és que va ser el primer en donar a conèixer el Nou Món als europeus.

1.- QUI ERA CRISTÒFOL COLOM

Retrat de Cristòfol Colom

D'on era Cristòfol Colom avui encara és un misteri. La teoria més acceptada és que va néixer vers el 1435 a Gènova, aleshores una república independent de la península Itàlica amb molta activitat comercial i marítima. El que és cert és que ell volia mantenir en secret els seus orígens.

Segons va contar en les seves memòries, ja de ben jove es va enrolar en un vaixell, d'aprenent de l'ofici de mariner fins a esdevenir més tard un expert navegant i cartògraf.

Partint de la teoria que la Terra era esfèrica, Colom va concebre el projecte d'arribar a les índies navegant en direcció oest i aprofitant els **vents al·lisis**. No sabia que hi havia un nou continent, que més tard es va batejar amb el nom d'Amèrica.

2.- L'ESFERICITAT DE LA TERRA

En temps de Cristòfol Colom, la teoria més estesa era que la Terra era una superfície plana.

Varen ser els antics grecs, vers el segle III a C. els qui descobriren que la forma de Terra era esfèrica. El filòsof Eratòstenes n'havia mesurat el diàmetre de manera bastant aproximada i el geògraf Ptolomeu havia fet un mapa del món conegut representant una esfera, però aquests coneixements gairebé s'havien perdut al llarg de l'edat mitjana.

A més de no poder preveure que entre Europa i Àsia s'interposava un nou continent, Colom es va equivocar en les mesures de la Terra, ja que ell pensava que era molt més petita que no és en realitat.

3.- ELS PREPARATIUS DEL VIATGE

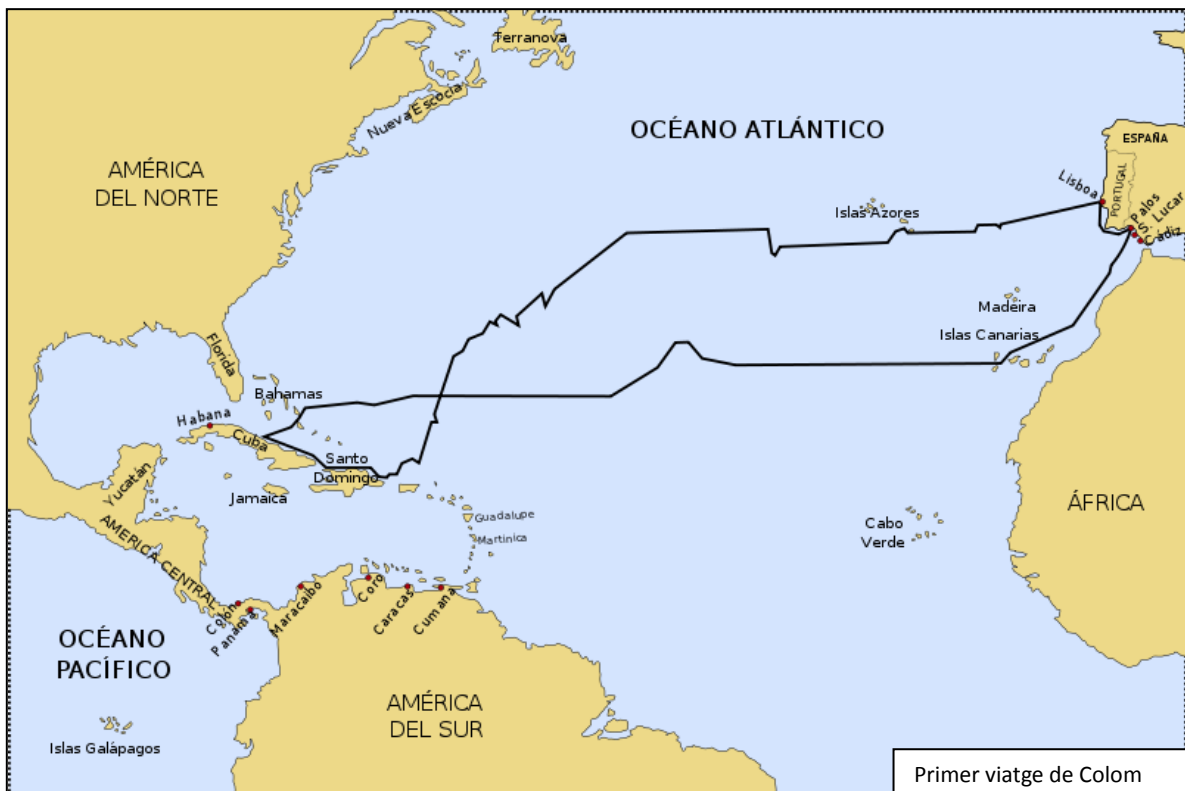

COLUMBUS 1492 by J. W. Carey. Santa Maria, Nina and Pinta set sail for the "New World".

Per dur a terme la seva empresa, Colom necessitava recursos. Primer va presentar el projecte al rei Joan II de Portugal, qui el desestimà. Els portuguesos estaven més interessats en continuar les exploracions per la costa africana fins arribar a les Índies.

A Castella va trobar suport d'alguns nobles i dels frares del monestir de La Rábida, a Huelva. Finalment, l'abril de 1492 va ser rebut pels Reis Catòlics al campament de Santa Fe, des d'on dirigien la conquesta del regne musulmà de Granada, que estaven a punt de completar. El projecte de Colom va interessar la reina Isabel I de Castella i va finançar l'expedició

4.- EL DESCOBRIMENT D'AMÈRICA

L'expedició estava formada per uns noranta mariners, i tres vaixells, ben assortits de productes de salaó, cansalada, farina, vi, oli d'oliva i aigua. Salpà de Palos (Huelva), el 3 d'agost de 1492, i passant per Illes Canàries, on van fer provisió, varen continuar rumb a l'oest desconegut, empesos pels vents alisis, que Colom coneixia molt bé.

Després de més de dos mesos de navegació, sempre cap a l'oest, sense veure terra, les provisions s'havien exhaurit i aleshores es va produir un motí entre la tripulació, que només pogué ser calmat per Colom amb la promesa de retornar en el termini de tres dies si no arribaven a terra. Però finalment, el capvespre de l'11 d'octubre, el mariner

Rodrigo de Triana cridà des del pal major de La Pinta: "*Tierra a la vista*". Havien arribat el 12 d'octubre a la petita illa de les Bahames anomenada **Guanahani**, que Colom batejà amb el nom de *San Salvador*

En prendre possessió de l'illa, els descobridors van tenir el primer contacte amb els nadius americans, els quals van anomenar "indis", en creure que havien arribat a algun lloc d'Àsia

Des de San Salvador, el viatge va continuar fins a l'illa de **Cuba**, a la que va anomenar *Joana*, i **Santo Domingo** que va nomenar *Hispaniola*. El 25 de desembre, en una tempesta, s'enfonsà la nau capitana, la Santa Maria i les seves restes van ser usades per construir el fort de *la*

Nativitat, a la Hispaniola, el primer assentament europeu a Amèrica.

El 16 de Gener de 1493, Colom va emprendre el camí de tornada, deixant trenta-nou homes al fort de la Nativitat sota el comandament de Diego de Arana. Portava molts de presents de productes exòtics pels Reis Catòlics, entre els quals, sis indis que van ser batejats a la catedral de Barcelona.

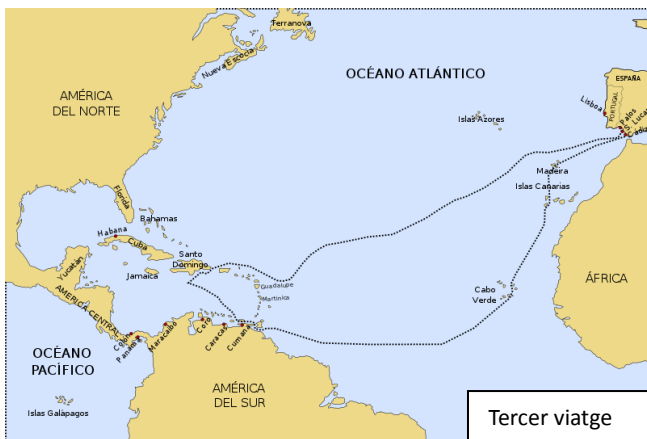
5.- ELS ALTRES VIATGES DE COLOM

Colom va fer encara tres viatges més a Amèrica, cercant el país de les espècies.

En el segon viatge va partir de Cadis, el 1493, amb disset vaixells i mil cinc-cents homes. Va explorar Puerto Rico, Jamaica i Cuba i arribà al fort de Nativitat, a l'illa Hispaniola, que va trobar destruït pels indígenes i tots els companys morts.

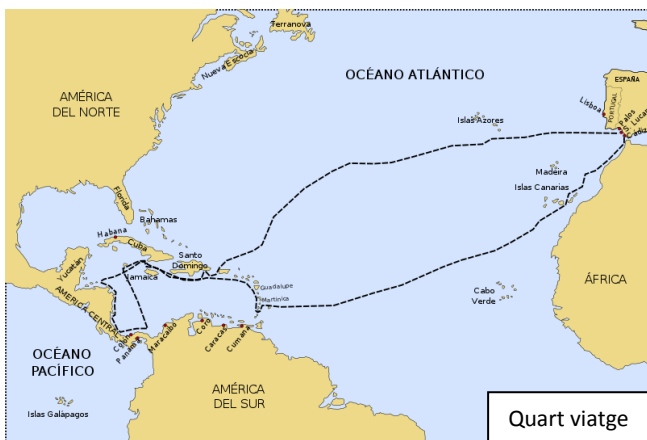
La flota de reforç tornà a la península el 24 de febrer de 1495, amb un carregament de 400 esclaus, i una carta on Colom es queixava amargament, tant de religiosos com de seglars, doncs considerava que les seus homes eren "gent perduda" que havien anat a les Índies només a enriquir-se "sense cap treball ni pena"

En el tercer viatge i quart viatge, els anys 1498 i 1502 va arribar al continent i va explorar la desembocadura del riu Orinoco, la costa de Veneçuela i va recórrer les costes d'Amèrica Central.

Colom va morir el 1506 a Valladolid, sense saber que havia descobert un nou continent. Les terres explorades foren anomenades inicialment Índies Occidentals.

6.- EL NOM D'AMÈRICA

El descobriment d'Amèrica va suposar la introducció a Europa de nous productes que es conreen en aquelles terres, com el **blat de les índies, la patata, el cacau, el tabac, el pebrot, la carbassa, el cacahuet i la vainilla** entre altres. S'estima que tres cinquenes parts dels cultius actuals de tot el món van ser importades des d'Amèrica

L'any 1507, el cartògraf alemany Martin Waldesemüller, va fer el primer mapa del nou continent basant-se en les exploracions

que havia fet un navegant, Americo Vespucci, de qui el continent va prendre el nom d'Amèrica

7.- ALTRES EXPLORACIONS D'AMÈRICA

Joan Cabot va realitzar la primera expedició anglesa a Amèrica del Nord. El 1498, amb un vaixell i divuit tripulants, va arribar a la costa de Terranova i la península del Labrador. Va desaparèixer en una segona expedició, amb cinc vaixells vers Grenlàndia.

El 1499, Amerigo Vespucci i Juan de la Cosa, exploraren Amèrica del Sud i arribaren fins la desembocadura de l'Amazones.

El portuguès Pedro Álvares Cabral el 22 d'abril de 1500, després de quaranta-tres dies de viatge, va arribar a l'actual Bahia (Brasil). Després va anar al cap de Bona Esperança, on va

perdre quatre de les seves naus, entre elles, la de Bartolomeu Dias, navegador que havia descobert el pas l'any 1488.

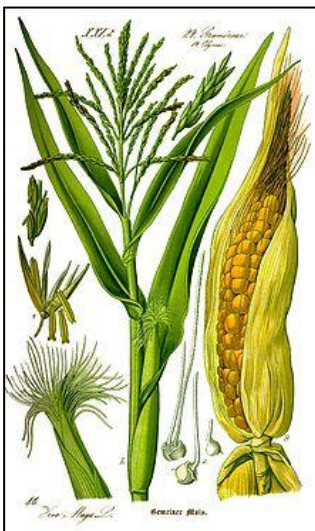
El 1512, Vasco Núñez de Balboa, travessant l'estret de Panamà, va descobrir l'oceà Pacífic, que nomenà *Mar del Sur*. Era la prova determinant que es tractava d'un nou continent, i que el país de les espècies estava molt més enllà de l'oceà.

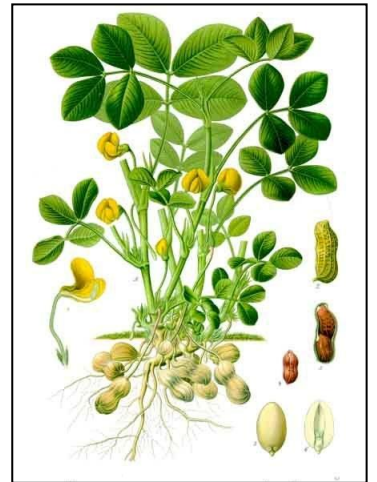
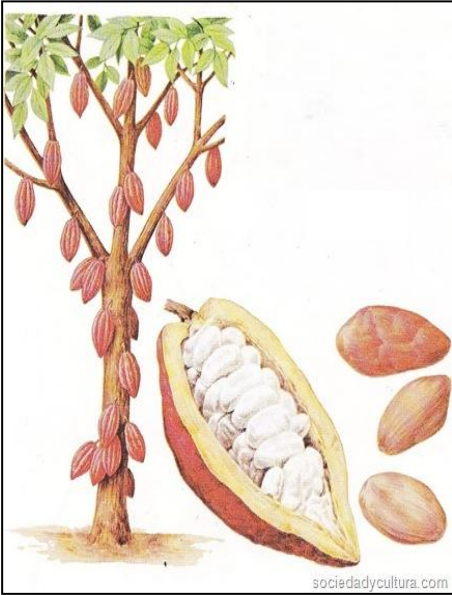
El 1517 Francisco Hernández de Córdoba explorà la península de Yucatán

El 1522, Juan Ponce de León va explorar la península de la Florida, on morí en un enfrontament amb els indígenes

ACTIVITATS

- 1.- Quin era el projecte de Cristòfol Colom?
- 2.- Per què volia anar a les Índies?
- 3.- Va acomplir el seu objectiu? Per què?
- 4.- Quina era l'errada que hi havia en el projecte de Colom?
- 5.- Què eren els vents al.lisis?
- 6.- Quina era la teoria més estesa sobre la forma de la Terra a l'edat mitjana? En quins coneixements es basava Colom per afirmar l'esfericitat de la Terra?
- 7.- Per què en els viatges a Amèrica Cristòfol Colom baixava primer cap al sud?
- 8.- Per què els habitants d'Amèrica són coneguts com a indis?
- 9.- Per què el nou continent descobert va acabar dient-se Amèrica?
- 10.- Qui va constatar que el país de les espècies estava més enllà d'Amèrica? Com ho va fer?
- 11.- Identifica les plantes originàries d'Amèrica que figuren al text:

12.- Sobre el mapa de la tasca 1:

- Situat la ruta de Colom en el descobriment d'Amèrica.
- Situat les rutes dels exploradors posteriors a Cristòfol Colom.